

flet, at det er aldeles nødvendigt at gaa til en Forandring af den. Jeg tror, at den nuværende kommunale Ordning i det Hele og Store — der kan ganske vist være enkelte Ting at ændre deri — svarer ret godt til vore Forhold, saaledes som de have udviklet sig her i Landet, og jeg tror derfor ikke, at der nu er nogen Anledning til at komme frem med et Lovforslag om Forandring i den kommunale Ordning og særlig om den kommunale Valgret. Som sagt, jeg har udtalt mig i Fjor om de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, og nu finder jeg derfor ikke nogen Grund til at gaa ind derpaa. Der er adskilligt Nyt i Lovforslaget baade med Hensyn til Kvinders Valgret og Valgbarhed og Valgbarhedsænsus i Stedet for Valgretsænsus; men det Nye tror jeg ikke er godt, og jeg tror ikke, der er Trang til det.

Forslagsstilleren (Berg): Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds talte to Gange saaledes om Lovforslaget, at jeg fik ud deraf, at han mente, at Lovforslaget ikke angik Andet end Kvinders Valgret til de kommunale Valg. Hvis min Forstaaelse af det ærede Medlems Udtalelse i den Henseende er rigtig, maa jeg altsaa antage, at han vilde kunne tilfredsstilles, naar Ordet „Kvinde“ gik ud i første Paragraf. Jeg vil meget nødig være med til det Offer; men det er muligt, at man kunde faae selve Kvindernes Samtykke til at bringe dette Offer, for at deres Mænd kunde faae en mere sammelig Indflydelse, end de nu have. Naturligvis maa der kunne bringes Offre for at vinde det ærede Medlem, hvem jeg ved Forhandlingerne i Dag om disse Lovforslag opfatter som Ordfører for en anden Side i Folkethinget. De græsnelige Billeder, som det ærede Medlem malede om Kvinderne i Grusgravene og paa Beiene, have ikke forstrækket mig. Jeg har set mange Kvinder, som have staaet i Grusgravene, ikke for at paafe, at Mændene læsede Grus, men for selv at deltage i Læsningen. Jeg har ogsaa set Kvinder i Mosen og ved Andet af den Slags Arbeide. Maafte det ærede Medlem fra Maribo kan meddele, at de ovre paa det fine Lolland ikke ere med i saadant Haandarbeide, men ellers er det ikke ualmindeligt omkring i Landet. Det er nu saaledes, at vore Kvinder i Almindelighed godt kunne forestaa den Slags Arbeide, og heldigvis ogsaa forstaa sig paa det. Det hænder jo nemlig ikke sjældent, at Enken viser sig at ordne sine Sager bedre og at komme bedre ud af det, end hun gjorde, da hun havde Manden til Hjælp. Jeg vilde derfor ikke finde det forstrækkeligt, om et

kvindeligt Sogneraadmedlem ogsaa fik Tilshynet med Veie og Grusgrave; og at hun kunde have Forstand paa det ogsaa, tvivler jeg heller ikke paa. Hvad skulde der være i Veien for det? Jeg tror snarere, at hun vilde hjælpe til, at Beiene bleve lidt bedre; der er jo somme Steder, hvor de endnu ligge i et slemt Søl, skjøndt der er gjort overordentlig Meget, og hvor Kirke- og Skolestifter ikke altid ere, som de burde være. Jeg er ikke utilbøielig til at tro, at sidder der Kvinder i Sogneraadet, ville de sige: For Bøsternes og for Børnernes Skyld var det bedst, at vi fik ordnet lidt paa de Sager, selv om de selv skulde være med til at paafe Paaalægningen paa Veie og Stier. Ja, saaledes have vi forskjellige Opfattelser af Kvindernes, hvad de due til. Men det ærede Medlem maa ikke paaftaa, at naar Loven blev vedtaget, vilde man absolut vælge de Kvinder, der ikke duede til Forretningen og ikke havde Interesse derfor. Vælgerne have jo Lov til at vælge, hvem de ville, og jeg forudsætter, at naar de komme til Valg Allesammen, ville de finde de dygtige; saa ville de ikke, som de tidligere have gjort, i alt Fald findesfor de privilegerede Kliser, sige: Nu har han gaaet og knurret af os i de sidste 3—6 Aar, lad ham nu komme ind til Straf. Jeg tror, de ville hellere se at vælge dem, der have Interesse for Tingene. Dette til det ærede Medlem. Ellers vilde jeg isvrigt gjerne tage Hensyn til hans Udtalelser; men, som jeg bemærkede, jeg opfattede den ærede Ordfører for den Side af Salen ikke anderledes, end at det var egentlig kun Kvinderne, han var imod.

Hvad min ærede Kontrapart fra Hjerteminde (N. Andersen) angaar, var det ikke med udelt Glæde, jeg hørte ham i Dag. Vel siges der, og det kunde da siges om os begge to, at, som man ældes, arges man. Det kan man imidlertid ikke i dette Tilfælde lade gjælde for det ærede Medlems Bedkommende; thi Sætning for Sætning har jeg for en Snes Aar siden hørt det Samme af det ærede Medlem. Altsaa efter min Opfattelse er han ikke i det Stykke forbedret, men forsaavidt er han heller ikke bleven værre, og det vil sige meget efter den Luft, han nu har indaanded i de senere Aar, at han dog endnu ikke er bleven værre, saa at han ikke forlanger, i Modsætning til mit Forslag, at faae Valgretten yderligere indskrænket. Det ærede Medlem havde nogle barmhjertige Følelser tilovers for mig og min Virksomhed. Han gik ud fra den Betragtning, at han og hans Jod paa den grønne Gren og havde det saa meget deiligt; men derimod jeg og mine Lige, der saaledes have arbeidet, som det synes,